

Олександр Вікторович ДЯТКО*(Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків)*

СИСТЕМА СУБ'ЄКТІВ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ

У статті наголошено на тому, що протидія корупції у сфері оподаткування вимагає комплексного підходу, який включає інституційні реформи, зміцнення незалежності антикорупційних органів, підвищення соціальних стандартів, освітні ініціативи та формування політичної волі. Лише шляхом гармонійного поєднання цих зусиль можна досягти довготривалих позитивних змін, забезпечити прозорість податкової системи та створити передумови для сталого розвитку України.

Наголошено, що суб'єкт протидії корупції - це юридична особа, орган державної влади, орган місцевого самоврядування або інша інституція, уповноважена на здійснення заходів, спрямованих на запобігання, виявлення, розслідування та усунення наслідків корупційних правопорушень. Діяльність суб'єктів протидії корупції регулюється законодавством, яке визначає їхні функції, обов'язки, компетенцію та механізми впливу.

Встановлено, що уявлення про ефективність діяльності суб'єктів протидії корупції формується у єдності декількох ключових аспектів. Перш за все, це наявність достатнього обсягу повноважень для виконання своїх функцій. Зокрема, незалежність є критично важливою для запобігання політичному або адміністративному впливу, який може послабити роботу антикорупційних органів. Також важливим є забезпечення прозорості їх діяльності, що дозволяє громадськості та міжнародним партнерам здійснювати ефективний нагляд за діяльністю цих органів.

Стверджується, що система суб'єктів, які залучені до протидії корупції, сформована на основі багаторівневого підходу і включає спеціалізовані органи, такі як НАБУ, НАЗК, БЕБ та ДПС. Кожен із них має чітко визначений адміністративно-правовий статус, що дозволяє їм ефективно виконувати свої функції.

Ключові слова: *система суб'єктів протидії корупції, оподаткування, особливості, адміністративно-правовий статус, взаємодія, громадськість.*

Постановка проблеми. Створення ефективної податкової системи є одним з найбільш важливих питань у процесі розвитку ринкової економіки. Водночас зусилля академічної, наукової спільноти, податківців-практиків та інших експертів мають бути спрямовані на подолання елементів складності, інертності, неготовності податкової системи до прогресивних змін. Комплексною проблемою, яка впливає на ефективність таких змін, є корупція. Адже наявність у межах публічних послуг усталених корупційних

практик унеможлиблює будь-яке світле прагнення законодавця до змін. Водночас неможливо виокремити наявні проблеми в даній сфері та запропонувати прогресивні напрями розвитку законодавства без належного розуміння системи суб'єктів протидії корупції у сфері оподаткування та особливостей їх адміністративно-правового статусу

У вітчизняній науковій думці окремим проблемним аспектам адміністративно-правового забезпечення процесів протидії нелегальній міграції в Україні присвячували свої дослідження О. М. Бандурка, Ю. П. Битяк, К. Л. Бугайчук, Ю. П. Бурило, В. М. Василенко, Ю. В. Гаруст, М. Я. Дем'яненко, О. Ю. Дрозд, П. В. Євдокимов, В. О. Іванцов, Т. В. Костюк, А. Т. Комзюк, О. В. Костиренко, К. Б. Левченко, А. А. Микитюк, О. А. Моргунов, О. М. Музичук, А. О. Собакар, В. В. Сокурєнко, В. П. Тимошук, Н. П. Христинченко, С. О. Шатрава інші науковці. Втім, незважаючи на чималий інтерес наукової спільноти до досліджуваної проблематики, вчені фактично поза своєю увагою залишили проблемні питання, пов'язані з функціонуванням системи суб'єктів протидії корупції у сфері оподаткування.

Мета статті полягає в тому, щоб дослідити систему суб'єктів протидії корупції у сфері оподаткування та визначити особливості їх адміністративно-правового статусу. Для досягнення вказаної мети необхідно вирішити такі завдання: з'ясувати визначення суб'єкта протидії корупції та коло функцій, які вони виконують; навести ключові аспекти, які впливають на ефективність діяльності суб'єктів протидії корупції; з'ясувати сутність системи суб'єктів протидії корупції у сфері оподаткування в Україні та окреслити цю систему в єдності всіх органів державної влади, що входять до неї; навести особливості адміністративно-правового статусу зазначених органів та чинники, які впливають на нього.

Виклад основного матеріалу. Суб'єкт протидії корупції – це юридична особа, орган державної влади, орган місцевого самоврядування або інша інституція, уповноважена на здійснення заходів, спрямованих на запобігання, виявлення, розслідування та усунення наслідків корупційних правопорушень. Діяльність суб'єктів протидії корупції регулюється законодавством, яке визначає їхні функції, обов'язки, компетенцію та механізми впливу. Головною метою таких суб'єктів є забезпечення прозорості, дотримання етичних норм, зниження корупційних ризиків у суспільстві та відновлення довіри до державних інституцій. Суб'єкти протидії корупції виконують різноманітні функції, зокрема моніторинг і запобігання конфліктам інтересів, контроль за дотриманням законодавства, проведення антикорупційних розслідувань і просвітництво. До таких суб'єктів належать спеціалізовані антикорупційні органи, зокрема Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції, Спеціалізована антикорупційна прокуратура, а також громадські організації, які здійснюють незалежну просвітницьку чи контролюючу діяльність у сфері протидії корупції. Важливу роль відіграють міжнародні структури, як-от GRECO чи Програма розвитку ООН (ПРООН), що

надають технічну та експертну допомогу¹.

Уявлення про ефективність діяльності суб'єктів протидії корупції формується у єдності декількох ключових аспектів. Перш за все, це наявність достатнього обсягу повноважень для виконання своїх функцій. Також важливим є забезпечення прозорості їх діяльності, що дозволяє громадськості та міжнародним партнерам здійснювати ефективний нагляд за діяльністю цих органів.

Не менш значущою є взаємодія між різними суб'єктами протидії корупції. Співпраця між органами державної влади, громадянським суспільством і міжнародними структурами створює умови для комплексного підходу до вирішення проблем корупції. Наприклад, громадські організації часто виявляють та привертають увагу громадськості до випадків корупції за допомогою соціальних мереж і медіа.

Ще одним важливим аспектом діяльності суб'єктів протидії корупції є запровадження інноваційних технологій, які сприяють їх ефективнішій роботі. Електронні системи, такі як Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, платформи для повідомлення про корупцію, дозволяють зменшити можливості вчинення корупційних дій і забезпечують прозорість процесів у публічній службі².

Крім того, неможливо оминати увагою антикорупційну освіту та підвищення обізнаності громадян. Інформування населення про наслідки корупції та механізми її запобігання сприяє формуванню нетерпимого ставлення до цього явища в суспільстві. Такі заходи створюють умови для зміцнення демократичних цінностей, верховенства права та сталого розвитку.

Система суб'єктів – це упорядкована сукупність осіб, організацій чи інших утворень, які виконують певні функції або діють у межах визначеної сфери взаємодії. Ці суб'єкти взаємопов'язані між собою через функціональні, правові, соціальні чи економічні відносини, спрямовані на досягнення конкретних цілей. Наприклад, у публічному управлінні система суб'єктів включає організації, підрозділи чи посадових осіб, які беруть участь у прийнятті та реалізації управлінських рішень³.

У соціології система суб'єктів розглядається як сукупність індивідів або груп, які взаємодіють у соціальному середовищі, визначаючи структуру та динаміку суспільства. Водночас в економічній сфері вона включає учасників економічних відносин, таких як споживачі, виробники, держава та інші економічні агенти, які взаємодіють у межах економічної системи.

У кожному окремому контексті система суб'єктів характеризується

¹ Пархоменко-Куцевіл О. І. Сучасні підходи до проблем реформування антикорупційних державних органів в Україні. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2019. №2 (54). С. 87.

² Переваги використання електронної системи для державних закупівель. Креативне брендингове агентство «Кебета». Київ, 2024. URL: <https://kebeta.agency/article/perevagi-vikoristannya-elektronnoyi-sistemi-dlya-derzhavnikh-zakupivel>.

³ Тичина Т. Є. Кримінальна відповідальність за втручання в діяльність захисника : дис. ... доктора філософії : 081 Право. Харків, 2021. С. 143.

своєю структурою, функціями, відносинами між її елементами та спільною метою діяльності. Вона є ключовим елементом, що забезпечує ефективність процесів у відповідній сфері¹.

Система суб'єктів протидії корупції у сфері оподаткування в Україні є ключовим інструментом забезпечення фінансової стабільності та економічної безпеки держави. Корупція у цій сфері не лише підриває довіру громадян до органів влади, але й створює значні ризики для бюджету країни. Для протидії цьому явищу функціонує комплексна мережа органів, кожен з яких має чітко визначений адміністративно-правовий статус та виконує специфічні функції.

Одним із основних суб'єктів є Національне антикорупційне бюро України (далі – НАБУ), яке займається розслідуванням корупційних правопорушень високопосадовців, зокрема у податковій сфері. Воно наділене широкими повноваженнями, включаючи здійснення оперативно-розшукових заходів та співпрацю з міжнародними організаціями.

Іншим важливим суб'єктом є Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – НАЗК), яке здійснює моніторинг електронних декларацій публічних службовців, зокрема співробітників податкових органів, а також контролює виконання антикорупційного законодавства. Це орган виконавчої влади, наділений адміністративно-контрольними функціями, який має право складати адміністративні протоколи за порушення антикорупційних норм².

Особливу роль відіграє Бюро економічної безпеки України, яке відповідає за виявлення, розслідування та припинення економічних злочинів, включно з корупцією у сфері оподаткування. Бюро економічної безпеки України (далі – БЕБ) поєднує аналітичну та правоохоронну діяльність, що дозволяє ефективно обробляти податкові дані. Державна податкова служба України (далі – ДПС) також є суб'єктом протидії корупції, виконуючи адміністративно-наглядові функції. Вона здійснює контроль за сплатою податків і зборів, а також виявляє порушення податкового законодавства, хоча безпосередньо не є правоохоронним органом³.

Особливістю адміністративно-правового статусу цих суб'єктів є їхня взаємодія, підконтрольність і спеціалізація. Взаємодія забезпечується за допомогою обміну інформацією, спільних розслідувань та координації дій. Підконтрольність кожного органу визначена законодавством, що сприяє прозорості їхньої діяльності. Спеціалізація повноважень дозволяє уникати дублювання функцій, є основою незалежності таких органів, як НАБУ та

¹ Каламбет С. В., Іванов С. І., Півняк Ю. В. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Дніпро : Вид-во Маковецький, 2015. С. 33.

² Чалабієва М. Р. Цифровізація публічного управління як ефективний механізм протидії корупції в Україні // Актуальні проблеми протидії корупції в Україні: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Рівне, 26–27 травня 2022 року). Рівне : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 29.

³ Адміністративно-правовий захист прав платників податків: навч. посібн. / М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, І. М. Проць та ін. Львів : СПОЛОМ, 2021. С. 82.

НАЗК, мінімізує політичний вплив на їхню діяльність¹.

Адміністративно-правовий статус суб'єктів протидії корупції у сфері оподаткування визначає їхню роль, повноваження та особливості взаємодії в рамках системи антикорупційних органів України. Кожен із суб'єктів має унікальний статус, який зумовлює специфіку його діяльності, функціонування та внеску в процес протидії корупційним проявам.

НАБУ є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, що забезпечує його незалежність від інших органів влади. Основною функцією НАБУ є розслідування корупційних правопорушень, особливо тих, які скоєні високопосадовцями, включаючи злочини у податковій сфері. НАБУ має широкі повноваження, що включають оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування кримінальних проваджень і доступ до баз даних. Крім того, НАБУ активно співпрацює з Національною поліцією України, прокуратурою та міжнародними партнерами, що сприяє інтеграції України у глобальну антикорупційну систему².

НАЗК виконує превентивну функцію у протидії корупції, зокрема у податковій сфері. Його адміністративно-правовий статус визначається завданнями забезпечення доброчесності публічних службовців, моніторингу електронних декларацій, перевірки конфлікту інтересів та контролю за дотриманням антикорупційного законодавства. НАЗК має повноваження доступу до даних і документів, складання адміністративних протоколів. Підпорядкованість НАЗК Кабінету Міністрів України забезпечує його організаційну інтегрованість, але водночас агентство функціонує незалежно в межах своїх повноважень, взаємодіючи з іншими антикорупційними органами та громадськими організаціями³.

БЕБ є відносно новим спеціалізованим правоохоронним органом, діяльність якого зосереджується на протидії економічним злочинам, включаючи ухилення від сплати податків. Його адміністративно-правовий статус передбачає здійснення як слідчих, так і аналітичних функцій. БЕБ має повноваження обробляти великі обсяги фінансової інформації, проводити слідчі дії та взаємодіяти з банківськими установами та міжнародними організаціями. Використання методів «big data» для виявлення фінансових зловживань є ключовою рисою діяльності БЕБ. Незважаючи на підконтрольність Кабінету Міністрів, орган функціонує автономно, що дозволяє йому ефективно виконувати завдання із забезпечення економічної безпеки⁴.

¹ Ішук Д. О. Адміністративно-правовий статус спеціалізованих суб'єктів протидії корупції України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2021. С. 256.

² Гаврильців М. Т., Шабан Р. Р. Національне антикорупційне бюро України в системі суб'єктів запобігання та протидії корупції: проблеми формування та функціонування // Проблеми вдосконалення діяльності правоохоронних органів щодо виявлення, попередження та припинення корупційних проявів: матеріали постійно діючого науково-практичного семінару (м. Львів, 8 квітня 2016 року). Львів, 2016. С. 43.

³ Хамходера О. П., Панова Н. С., Маслова Я. І., Гнатовська А. І., Голоядова Т. О. Протидія конфлікту інтересів на публічній службі : навч.-метод. посіб. Харків, 2019. С. 21. DOI: 10.32837/11300.13957.

⁴ Тертишник В. М., Ченцов В. В. Діяльність Бюро економічної безпеки щодо протидії економічній

ДПС є органом виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, здійснюючи контроль за правильністю нарахування та сплати податків, виявляючи порушення податкового законодавства та запобігаючи корупції у цій сфері. ДПС має право проводити перевірки платників податків, накладати штрафні санкції та отримувати доступ до фінансової інформації. Водночас ДПС не є правоохоронним органом і не займається розслідуванням кримінальних проваджень, але тісно співпрацює з БЕБ, НАБУ та іншими суб'єктами протидії корупції¹.

Особливості адміністративно-правового статусу зазначених органів визначаються їхнім функціональним спрямуванням, підпорядкованістю та характером взаємодії. Для забезпечення ефективності системи суб'єктів протидії корупції у сфері оподаткування важливим є уникнення дублювання повноважень, чітка координація дій між органами та прозорість їхньої діяльності. Упровадження сучасних технологій, розширення співпраці з міжнародними партнерами та вдосконалення нормативно-правової бази сприятимуть підвищенню ефективності діяльності кожного з цих суб'єктів у межах протидії корупції у сфері оподаткування².

Ще одним важливим напрямом є підвищення кваліфікації працівників усіх суб'єктів антикорупційної діяльності. Спеціалізоване навчання, регулярне підвищення кваліфікації та ознайомлення з міжнародними стандартами роботи сприятимуть не лише професіоналізації кадрів, а й створенню добросовісного середовища в органах. Крім того, необхідно розробити механізми захисту державних службовців від можливого корупційного впливу, що включає як гідну оплату праці, так і чітку систему відповідальності за порушення³.

Значну роль у підвищенні ефективності функціонування системи суб'єктів протидії корупції відіграє співпраця із громадянським суспільством. Важливо забезпечити доступ громадськості до інформації про діяльність антикорупційних органів, включаючи звітність, результати розслідувань і прийняті рішення. Також необхідно активно підтримувати громадські ініціативи, що спрямовані на моніторинг роботи органів державної влади, а також розвиток антикорупційної культури серед громадян.

Міжнародна співпраця також є одним із ключових аспектів підвищення ефективності діяльності зазначених органів. Україна активно інтегрується у світову антикорупційну спільноту, отримуючи технічну,

злочинності // Економічна безпека: організаційно-правові, інформаційно-аналітичні та оперативно-розшукові засади: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, 16 травня 2024 року / відп. за вип. Є. Ю. Колосовський. Ірпінь: Державний податковий університет, 2024. С. 162.

¹ Ткачик Ф. П. Податкове консультування: навчальний посібник. Тернопіль: Вектор, 2015. С. 141.

² Організація системи забезпечення національної стійкості на регіональному і місцевому рівнях: аналіт. доп. / [Резнікова О. О., Войтовський К. Є., Лепіхов А. В.] ; за заг. ред. О. О. Резнікової. Київ: НІСД, 2021. С. 39.

³ Прояви корупції в системі освіти: запобігання та протидія: навч.-мет. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. / К. А. Бабенко, Н. Г. Діденко, М. В. Кондрашова, С. Ж. Лазаренко, О. Г. Хрімлі, Н. І. Яковець. Київ, 2016. С. 186.

методологічну та фінансову допомогу від міжнародних організацій, таких як GRECO, Світовий банк, МВФ тощо. Запровадження найкращих світових практик і гармонізація українського законодавства з європейськими стандартами сприятимуть посиленню спроможності антикорупційної системи¹.

Проте зауважимо, що система суб'єктів протидії корупції у сфері оподаткування стикається з низкою викликів. Серед них - фрагментація повноважень, що іноді ускладнює ефективну координацію між органами, недостатнє фінансування, яке обмежує технічну забезпеченість і кадровий потенціал, а також суспільна недовіра, спричинена тривалими розслідуваннями та браком результатів².

Так, система суб'єктів протидії корупції у сфері оподаткування в Україні є багаторівневою, але потребує вдосконалення. Необхідними є посилення координації між органами, розширення їх ресурсної бази, а також упровадження більш прозорих механізмів звітування для відновлення довіри суспільства. Лише за допомогою комплексного підходу можливо забезпечити ефективну протидію корупції, зміцнення фінансової стабільності держави та покращення якості публічного управління.

Ефективність функціонування системи протидії корупції у сфері оподаткування також залежить від належного нормативно-правового забезпечення. Чинне законодавство встановлює повноваження, процедури та механізми взаємодії між органами, проте в ньому залишаються прогалини, які можуть створювати труднощі у практичній діяльності. Зокрема, недостатньо врегульованими є питання обміну інформацією між суб'єктами, що може уповільнювати розслідування складних корупційних схем. Важливим аспектом є забезпечення правового захисту для викривачів корупції, які повідомляють про зловживання у податковій сфері. Наразі механізми їх підтримки залишаються недосконалими, що знижує мотивацію громадян до співпраці з антикорупційними органами.

Висновки. Таким чином, у межах даної статті було зазначено, що протидія корупції у сфері оподаткування вимагає комплексного підходу, який включає інституційні реформи, зміцнення незалежності антикорупційних органів, підвищення соціальних стандартів, освітні ініціативи та формування політичної волі. Лише шляхом гармонійного поєднання цих зусиль можна досягти довготривалих позитивних змін, забезпечити прозорість податкової системи та створити передумови для сталого розвитку України.

Наголошено, що суб'єкт протидії корупції - це юридична особа, орган державної влади, орган місцевого самоврядування або інша інституція, уповноважена на здійснення заходів, спрямованих на запобігання,

¹ Макаренков О. Л. Правова інституціоналізація антикорупційних трансформацій органів публічної адміністрації у відкритому суспільстві : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2021. С. 195.

² Громадянське суспільство vs. корупція в Україні / За заг. ред. О. В. Нестеренко. Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2019. С. 109.

виявлення, розслідування та усунення наслідків корупційних правопорушень. Діяльність суб'єктів протидії корупції регулюється законодавством, яке визначає їхні функції, обов'язки, компетенцію та механізми впливу.

Встановлено, що уявлення про ефективність діяльності суб'єктів протидії корупції формується у єдності декількох ключових аспектів. Перш за все, це наявність достатнього обсягу повноважень для виконання своїх функцій. Зокрема, незалежність є критично важливою для запобігання політичному або адміністративному впливу, який може послабити роботу антикорупційних органів. Також важливим є забезпечення прозорості їх діяльності, що дозволяє громадськості та міжнародним партнерам здійснювати ефективний нагляд за діяльністю цих органів.

Стверджується, що протидія корупції у сфері оподаткування є одним із найважливіших завдань для забезпечення фінансової стабільності та економічної безпеки України. Система суб'єктів, які залучені до протидії корупції, сформована на основі багаторівневого підходу і включає спеціалізовані органи, такі як НАБУ, НАЗК, БЕБ та ДПС. Кожен із них має чітко визначений адміністративно-правовий статус, що дозволяє їм ефективно виконувати свої функції.

Визначено, що система суб'єктів протидії корупції у сфері оподаткування в Україні є ключовим інструментом забезпечення фінансової стабільності та економічної безпеки держави. Корупція у цій сфері не лише підриває довіру громадян до органів влади, але й створює значні ризики для бюджету країни. Для протидії цьому явищу функціонує комплексна мережа органів, кожен з яких має чітко визначений адміністративно-правовий статус та виконує специфічні функції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адміністративно-правовий захист прав платників податків: навч. посібн. / М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, І. М. Проць. та ін. Львів : СПОЛОМ, 2021. 240 с.
2. Гаврильців М. Т., Шабан Р. Р. Національне антикорупційне бюро України в системі суб'єктів запобігання та протидії корупції: проблеми формування та функціонування // Проблеми вдосконалення діяльності правоохоронних органів щодо виявлення, попередження та припинення корупційних проявів: матеріали постійно діючого науково-практичного семінару (м. Львів, 8 квітня 2016 року). Львів, 2016. С. 42–45.
3. Громадянське суспільство vs. корупція в Україні / За заг. ред. О. В. Нестеренко. Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2019. 240 с.
4. Іщук Д. О. Адміністративно-правовий статус спеціалізованих суб'єктів протидії корупції України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2021. 404 с.
5. Каламбет С. В., Іванов С. І., Півняк Ю. В. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Дніпро : Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.

6. Макаренков О. Л. Правова інституціоналізація антикорупційних трансформацій органів публічної адміністрації у відкритому суспільстві : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2021. 482 с.

7. Організація системи забезпечення національної стійкості на регіональному і місцевому рівнях: аналіт. доп. / [Резнікова О. О., Войтовський К. Є., Лепіхов А. В.] ; за заг. ред. О. О. Резнікової. Київ : НІСД, 2021. 140 с.

8. Пархоменко-Куцевіл О. І. Сучасні підходи до проблем реформування антикорупційних державних органів в Україні. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2019. №2 (54). С. 85–93.

9. Переваги використання електронної системи для державних закупівель. Креативне брендингове агентство «Кебета». Київ, 2024. URL: <https://kebeta.agency/article/perevagi-vikoristannya-elektronnoyi-sistemi-dlya-derzhavnikh-zakupivel>.

10. Прояви корупції в системі освіти: запобігання та протидія: навч.-мет. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. / К. А. Бабенко, Н. Г. Діденко, М. В. Кондрашова, С. Ж. Лазаренко, О. Г. Хрімлі, Н. І. Яковець. Київ, 2016. 236 с.

11. Тertiшник В. М., Ченцов В. В. Діяльність Бюро економічної безпеки щодо протидії економічній злочинності // Економічна безпека: організаційно-правові, інформаційно-аналітичні та оперативно-розшукові засади: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, 16 травня 2024 року / відп. за вип. Є. Ю. Колосовський. Ірпінь: Державний податковий університет, 2024. С. 162–166.

12. Тичина Т. Є. Кримінальна відповідальність за втручання в діяльність захисника : дис. ... доктора філософії : 081 Право. Харків, 2021. 257 с.

13. Ткачик Ф. П. Податкове консультування: навчальний посібник. Тернопіль : Вектор, 2015. 252 с.

14. Хамходера О. П., Панова Н. С., Маслова Я. І., Гнатовська А. І., Голоядова Т. О. Протидія конфлікту інтересів на публічній службі : навч.-метод. посіб. Харків, 2019. 49 с. DOI: 10.32837/11300.13957.

15. Чалабієва М. Р. Цифровізація публічного управління як ефективний механізм протидії корупції в Україні // Актуальні проблеми протидії корупції в Україні: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Рівне, 26–27 травня 2022 року). Рівне : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 29–30.

Стаття надійшла до редакції 22.08.2024

Oleksandr V. DYATKO,
Postgraduate Student
(*Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine*)

THE SYSTEM OF SUBJECTS OF ANTI-CORRUPTION ACTION IN THE

FIELD OF TAXATION AND THE PECULIARITIES OF THEIR ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS

The article emphasizes that combating corruption in the field of taxation requires a comprehensive approach, which includes institutional reforms, strengthening the independence of anti-corruption bodies, raising social standards, educational initiatives and forming political will. Only through a harmonious combination of these efforts can long-term positive changes be achieved, the transparency of the tax system be ensured and the prerequisites for the sustainable development of Ukraine be created.

It is emphasized that an anti-corruption entity is a legal entity, a state authority, a local government body or another institution authorized to implement measures aimed at preventing, detecting, investigating and eliminating the consequences of corruption offenses. The activities of anti-corruption entities are regulated by legislation that defines their functions, responsibilities, competence and mechanisms of influence.

It is established that the idea of the effectiveness of anti-corruption entities is formed in the unity of several key aspects. First of all, this is the presence of sufficient authority to perform their functions. In particular, independence is critical to prevent political or administrative influence that could weaken the work of anti-corruption bodies. It is also important to ensure the transparency of their activities, which allows the public and international partners to effectively oversee the activities of these bodies.

It is argued that the system of entities involved in combating corruption is formed on the basis of a multi-level approach and includes specialized bodies, such as NABU, NACP, BEB and STS. Each of them has a clearly defined administrative and legal status, which allows them to effectively perform their functions.

Key words: *system of anti-corruption entities, taxation, features, administrative and legal status, interaction, public.*